

Zmužile skočil do vody a šťastně přeplaval na druhou stranu. Potom přišel k nebezpečnému žebříku a jako kočka byl hned nahoře. Když pak ještě půl hodiny hledal další cestu, nakonec vyšel ven z díry, ale měl ruce a nohy dodřené a zkrvavené. Třásl se zimou a přestálým strachem. Padl na kolena a děkoval pánu Radhoště, že jej z nebezpečí vyvedl a život mu zachránil.

Potom si sedl, jedl suchý chléb, co mu ještě v mošně zbyl a rozvažoval, co má dělat. Věděl, že ho strýc nechce, a proto si umínil, že půjde dál do světa, že se přece nějak užíví.

Celý den bloudil a hladový dorazil na jakýsi hrad. Vyprosil si kus chleba od služebníka, a když vytahoval z mošny zahýbák, spatřil služebník dva žluté krápníky a ptal se Michala, co to má. Služebník je obracel na všechny strany, potěžkával je v ruce, ukazoval jiným, až pak konečně šel je ukázat pánovi. Když ho k němu přivedli, tázal se ho pán, odkud ty dva kusy ryzího zlata má? Michal vypravoval, co se s ním stalo a jak k těm střechům přišel. Tu toho pána napadlo, že Michala jistě mocný pán Radhoště takto odměnil.

To vypravování pánem pohnulo tak, že si vzal Michala za vlastního, neboť sám byl svobodný a neměl žádných dětí. Zlatu mu odprodal a peníze dobře na úroky uložil. Také jej dal ve všech potřebných vědomostech vycvičit. Michal již byl na tom hradě celých sedmnáct roků. Když pak dochodilo sedmnácté léto, pán se roznemohl. Všechn svůj majetek odkázal Michalovi a přikázal mu, aby byl střídme živ a na bídný lid aby pamatoval.

Michal si pomyslel: „Jak bych mohl na bídný lid zapomenout, když sám jsem z bídy a nyní jsem bohatým pánem?“ Do čtrnácti dní by pán pochován.

Dvě léta bylo tomu, co byl Michal svým pánem. Jednoho dne stál v okně a díval se na nádvoří. Tu přicházel do hradu bídný stařec v roztrhaných šatech. Jeho bída jím velice hnula a hned rozkázal vrátnému, aby ho k němu nahoru přivedl. Když stařec

do jizby vstoupil, Michal poznal, že je to jeho strýc, ale strýc Michala nepoznal.

„Smilujte se, milostivý pane,“ prosil stařec, „nade mnou, nad hladovým starcem.“

Michal pravil: „S radostí chci vám dát potřebného jídla a pití, zatím se posadte!“

Potom zavolal služebníka, dal mu klíč a potichu mu poručil, aby donesl z jeho mošny, který si i s valašskými šaty na památku nechal, zahýbák, a sedl si ke stařečkovi, který mu vypravoval, jak býval zámožný, jak zlými časy upadl do chudoby a jak soudem o všechno přišel, takže chalupu svou musel prodat a teď se musí vyžebnaným chlebem živit.

„A žádné děti nemáte?“ ptal se Michal.

„Ach Bože,“ pravil stařec, „měl jsem čtyři děti, tři mi zemřely na neštovice a čtvrtý je k ničemu, který se nepostará ani o svého otce. Zatím služebník donesl jídlo a pivo. Michal sám podal starci chléb a zahýbák, aby si krájel. Stařec vzal zahýbák do ruky, podíval se na něj, zbledl jako stěna, neboť poznal znamení, které svou rukou do něj vypálil, a jako zmámený sotva vykoktal slova: „Milostivý pane, kde se tu ten nůž vzal?“

Michal odpověděl: „Cožpak je vám po tom noži? Nůž jako nůž!“

„Ne tak, ne tak,“ zvolal zoufale stařec. „Pro Boha živého, povězte mi, kde se tu ten nůž vzal? Povězte mi to a nemuňte mne!“

Michal se již neudržel a nemohl déle zapírat, a proto zvolal: „Otče Jane, což neznáte sirotka Michala?“

Strýc se ulekl, poznal Michala a hanbou i strachem padl před ním na kolena. Ale Michal ho pozdvihl, obejmul a pravil: „Strýčku, nebojte se nic, já vám již dávno odpustil!“ Stařec se posadil, ale do jídla již neměl chuti. Michal ho podržel u sebe až do smrti, a když se dozvěděl, že starší bratr Josef je ve službě, i toho vzal k sobě do hradu. Strýc však nepřečkal celý rok na živobytí, ale umřel aspoň s tou radostí, že Michal v Radhošti nezahynul, což ho před tím v jeho bídě nejvíce trápilo dnem i nocí.